

Moniammatillisen yhteistyön kokemuksia työterveyshuollossa tupakoinnin lopettamisen tukiprosesseissa

Maarit Malin, Ritva Luukkonen, Anne Lamminpää & Kari Reijula

Tavoitteet

Työntekijöiden työkyvyn ja terveellisten elintapojen tuki ovat keskeisiä tehtäviä ja osaamisalueita työterveyshuollon päivittäisessä toiminnassa. Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida työterveyshuollon ammattilaisten moniammatillista yhteistyötä, sekä tunnistaa yhteistyön toteuttamisen mahdollisuuksia sekä esteitä potilaan tupakoinnin lopettamisen tukemisessa. Menetelmät Työterveyshuollon ammattilaisille lääkäreille, hoitajille ja fysioterapeuteille toteutettiin kysely (n = 157), jossa he arvioivat yhteistyön toimivuutta sekä työterveyshuollon sisällä, että suhteessa työpaikkoihin. Tutkiessamme työntekijöiden eroja käytimme varianssianalyysia (ANOVA), Kruskal-Wallis- sekä khiin neliö -testiä (χ^2 -testi).

Tulokset

Työterveyshuollon keskeisten ammattilaisten lääkäreiden, työterveyshoitajien ja työfysioterapeuttien roolit olivat usein määrittelemättömiä ja systemaattinen yhteistyö oli satunnaista. Fysioterapeutit olivat motivoituneita toimimaan omasta ammattiroolistaan käsin yhteistyössä lääkäreiden ja hoitajien kanssa potilaan tupakoinnin lopettamisen tukemiseksi, mutta käytännössä he kokivat jäävänsä ulkopuolisiksi työterveyshuollon sisäisistä prosesseista. He kokivat tarvitsevänsä täydennyskoulutusta tupakasta vieroitukseen. Selkeät toimintamallit työterveyshuolloissa puuttuivat: potilaan onnistumisen seuranta oli usein satunnaista ja se oli riippuvaista työterveyshuollon ammattilaisten henkilökohtaisesta motivaatiosta.

Yhteenveto

Mitä useampi ammattilainen toimii aktiivisesti omasta vastuualueestaan ja asiantuntemuksestaan käsin potilaan tupakkatuotteista vieroittamiseksi, sitä paremmat potilaan onnistumisprosentit ovat. Työterveyshuollon terveystarkastuksissa potilas kulkee usein koko tiimin terveydenhuollon ammattilaisten kautta. Työterveyshuoltoon kuuluu olennaisesti moniammatillinen yhteistyö. Sen hyödyntäminen tupakoinnin lopettamisen tukemisessa lisää onnistumisen todennäköisyyttä. Kokonaisvaltaisessa moniammatillisessa yhteistyössä ammattilaisten roolit ovat joustavia ja perinteisiä ammatillisia rajoja voidaan rikkoa. Yhteiset sopimukset kaikkien asiantuntijoiden ja johdon välillä on syytä laatia perinteisiä ammatillisia rajoja ylitettäessä.